

**Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2018
(dvouletý projekt z let 2017-2018) – zakázka č. 2114**

Název projektu: Projevy literární komunikace v rámci fanouškovské amatérské literatury

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel:

Studenti doktorského studia na PdF UHK: Mgr. Tereza Šmídová

Školitelé doktorandů: dr. hab. Marcin Lukasz Filipowicz, Dr.

Celková částka přidělené dotace: 130 785 Kč

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Cílem projektu je charakterizovat projevy literární komunikace v rámci fanouškovské amatérské literatury. Konkrétně se zaměřuje na triádu autor – literární dílo – čtenář, proměny v jejím rámci a prolínání autorských a čtenářských kompetencí. Dílčím cílem projektu je přispět k charakteristice oblasti literatury a populární kultury, která je pro nezanedbatelnou část mladých čtenářů důležitou součástí čtenářského zázemí, přesto je v českém prostředí, oproti zahraničním zdrojům, opomíjená a prakticky nezpracovaná.

V prvním roce projektu byla pozornost věnována především studiu odborné literatury a primárních pramenů, tedy konkrétních fanouškovských amatérských literárních textů publikovaných na internetu, obzvláště na webových stránkách československého archivu fanfiction.potterharry.net. Zaměřili jsme se na konkrétní podoby literární komunikace mezi autorem a čtenářem a pokusili jsme se charakterizovat, jakými způsoby tato komunikace probíhá a nakolik jsou její jednotlivé typy využívány.

Podstatným tématem projektu byl také popis jednotlivých rolí v rámci fanouškovské literatury (nejen autora a čtenáře, ale také administrátorů a betareaderů) a jejich vzájemné prolínání. Pozornost byla věnována také komunitě, která je kolem fanouškovské literatury soustředěna, a vlivu, jaký má nejen na své členy, ale přirozeně také na publikované texty. Zabývali jsme se způsoby, jakými se komunita pokouší literární produkci svých členů korigovat a kultivovat.

Dotkli jsme se také specifických rysů, které jsou fanouškovské literatuře vlastní. Především se jedná o publikování děl v internetovém prostředí, krátce bylo charakterizováno, kde a jak jsou díla publikována (a psána), dále již zmíněné prolínání rolí autora a čtenáře a poměrně úzký vztah mezi oběma kategoriemi obecně i konkrétně mezi jednotlivými autory a jejich čtenáři, jež ústí v proměny a předávání autorských a čtenářských kompetencí. V neposlední řadě jsme se zajímali i o společný literární i mimoliterární kontext, který je ve fanouškovské literatuře silně akcentovaný. Autoři a čtenáři se sdružují do pomyslných skupin nejen podle oblíbeného díla a preferovaných postav, ale také podle míry svého fanouškovství, a především pak podle míry fanatismu, tedy podle toho, jak „svatý“ je pro ně originální text a do jaké míry jsou ochotni do něj zasahovat. I to je důvodem, proč je komunita sdružená kolem fanouškovské literatury značně konfliktní. S tímto tématem souvisí také motivace jednotlivých autorů k psaní, v případě fanouškovské literatury není motivací jen samotná touha po literární činnosti, ale také potřeba sdílet s ostatními vlastní interpretace originálního textu.

V rámci projektu proběhla účast na mezinárodní konferenci Střední Evropa včera a dnes: proměny koncepcí II. (jazyk – literatura – kultura – politika – filozofie), která se konala 15. a 16. listopadu v Brně a byla pořádána Ústavem slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. V jejím rámci byl přednesen příspěvek na téma *Autor a čtenář v česko-slovenské fanouškovské literatuře*. Příspěvek se zabýval rolí autora a čtenáře v rámci česko-slovenské fanfiction vycházející ze série Harry Potter od J. K. Rowlingové. Byl zaměřen zvláště na

prolínání těchto rolí a jejich specifické proměny v rámci fanouškovské komunity a také na způsoby, jakými komunita tyto role ovlivňuje a formuje. Zároveň se pokusil odpovědět na otázku, do jaké míry je česko-slovenská fanfiction ovlivněna a určována středoevropskými kulturními realitami. Příspěvek byl publikován v konferenčním sborníku.

V druhém roce projektu proběhl nejen původně plánovaný studijní pobyt v univerzitní knihovně University of Amsterdam, který byl využit ke studiu cizojazyčné literatury v českém prostředí nedostupné, ale také neplánovaná účast na konferenci VII Symposium Opoliense v polské Opoli, která se konala ve dnech 10. a 11. května 2018. Pronesený příspěvek nazvaný *Vybrané aspekty pornografické fanfiction jako projevu literární komunikace* se soustředil na česko-slovenskou erotickou a pornografickou fanouškovskou literární produkci. Pokusil se zmapovat její různé podoby, včetně tzv. slash, značně konfliktního typu, který zobrazuje homosexuální vztahy postav, které jsou v originálním textu heterosexuální. Zaměřil se na specifika komunikace mezi autory a čtenáři tohoto typu fanfiction, ale také na problematiku cenzury, již pornografická témata na některých, převážně zahraničních archivech podléhají, a z ní vycházející autocenzury. Příspěvek byl v upravené podobě, jejímž spoluautorem je doc. Filipowicz, zaslán k lektorskému řízení, jehož výsledek ještě není znám.

Třetí článek, který v rámci projektu a opět ve spolupráci s doc. Filipowiczem vznikl, byl nabídnut časopisu Slovenská literatura. Článek s názvem *Česko-slovenské společenství na půdě současné fanouškovské literatury. Případ fandomu Harry Potter* se zabýval vztahy v rámci česko-slovenské fanouškovské komunity sdružené kolem série Harry Potter, přičemž mapoval nejen projevy vzájemnosti, ale také nevzájemnosti. Jeho cílem bylo nejen navázat na dosavadní výzkumné tradice v dané oblasti, ale také přenést badatelský zájem k populární literatuře a kultuře, v níž se česko-slovenské literární prostředí projevuje dle našeho názoru v současné době nejsilněji.

V projektu došlo ke změně v čerpání financí. V prvním roce projektu nebylo možné se zúčastnit původně plánované konference v Polsku, protože závěrečný termín pro platbu poplatků proběhl dříve než přidělení dotace. Náhradní konference proběhla v České republice, původní částky tedy neseděly a bylo nutné požádat o změnu v čerpání. Peníze byly převedeny na nákup odborné literatury a kancelářských potřeb. V druhém roce byly finance původně určené na kancelářské potřeby převedeny na pobyt na konferenci v polské Opoli a rovněž na stipendium, které bylo v návaznosti na tento pobyt zvýšeno.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Příspěvek s názvem Autor a čtenář v česko-slovenské fanouškovské literatuře vyšel ve sborníku *Střední Evropa včera a dnes: proměny koncepcí II (jazyk – literatura – kultura – politika – filozofie)*. Editor Ivo Pospíšil, výkonná redaktorka Eliška Gunišová. Brno: Středoevropské centrum slovanských studií, 2018.

Příspěvek s názvem *Vybrané aspekty pornografické fanfiction jako projevu literární komunikace* je v lektorském řízení, výsledek ještě není znám.

Článek s názvem *Česko-slovenské společenství na půdě současné fanouškovské literatury. Případ fandomu Harry Potter* byl nabídnut časopisu *Slovenská literatura*, výsledek ještě není znám.

Přehled realizovaných výdajů:

- a) osobní náklady (odměny; odvody na zdravotní, sociální a úrazové pojištění = 34,42 % z odměn; ostatní osobní náklady (DPČ/DPP)
odměna pro školitele 7992 Kč
dohoda o provedení práce (T. Šmídová) 2000 Kč
- b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění (seznam studentů s uvedenými údaji – ID a bankovní spojení)
Tereza Šmídová, ID P16P0752, č. účtu 27-6607680257/0100 17 552 Kč
- c) materiálové náklady (výdaje na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku – pořizovací cena do 40 tis. Kč, nehmotného majetku – software – pořizovací cena do 60 tis. Kč, kancelářských potřeb, ostatního materiálu) a jejich stručné zdůvodnění
notebook 15 985 Kč – zdůvodnění: potřeba pro načítání primárních i sekundárních zdrojů dostupných online, zpracovávání zdrojů v knihovnách, psaní článků

nákup odborné literatury 16 128 Kč – zdůvodnění: zahraniční literatura k tématu, která v ČR není dostupná

kancelářské potřeby 6583 Kč – zdůvodnění: využití na práci při výstupech, tisku a přípravě materiálů

tonery 3025 Kč – zdůvodnění: využití na práci při výstupech, tisku a přípravě materiálů

- d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění
- e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění (př. tisk monografie, konferenční poplatky, překlady, apod.)
  - konferenční poplatek 1500 Kč
- f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídícím aktem UHK,
- g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění (stravné, ubytování, jízdné, cestovní pojištění).
  - ubytování 32 519 Kč
  - cestovné a stravné 26 756 Kč
  - cestovní pojištění 748 Kč

Souhrn všech realizovaných výstupů projektu v letech 2017-2018

Účast na konferenci Střední Evropa včera a dnes: proměny koncepcí II. (jazyk – literatura – kultura – politika – filozofie) v Brně, příspěvek byl vydán ve sborníku.

Účast na konferenci VII Symposium Opoliense v Opoli, příspěvek v lektorském řízení.

Studijní pobyt v univerzitní knihovně v Amsterdamu.

Článek zaslaný do časopisu *Slovenská literatura*.

Povinné přílohy:

- a) kopie publikačních výstupů
- b) výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem,
- c) vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion

Datum: 4. 1. 2018

Podpis odpovědného řešitele